

Kampen om Vestens sjæl må ikke overlades til politikere og universiteter

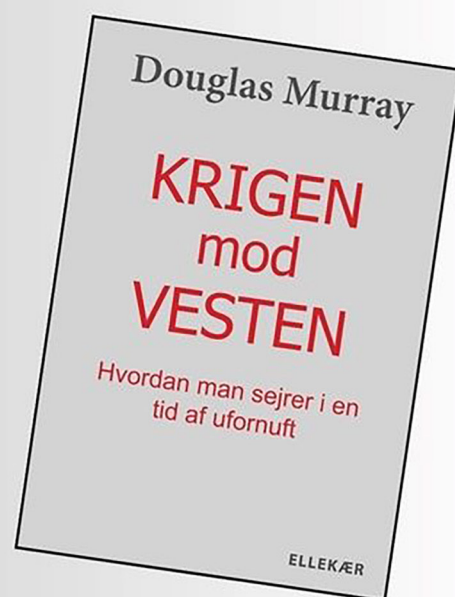
af Mikael Jalving – podcaster, historiker og journalist

publiceret på *Kontrast* 29. februar 2024

Mikael Jalving har læst Douglas Murrays bog "Krigen mod Vesten", der netop er udkommet i dansk oversættelse. Jalving mener Douglas Murray har skrevet en skarp opbyggelig bog, som fortjener at blive læst på dansk, skønt dem, der ville have mest gavn af at læse den, ikke kunne drømme om at gøre det.

“Vi har brug for at blive mindet om, at Vesten er værd at forsvare.

Mikael Jalving



A N M E L D E L S E

Engelske Douglas Murray, født 1979, er egentlig en halvstuderet røver. Hvad han mangler af akademiske titler, har han til gengæld af intellekt, energi og mod. Murrays første bog udkom, mens han stadig var bachelorstuderende i Oxford, og derfra gik det stærkt med tænketanke, tidsskrifter og tv-optræden.

Mig bekendt gjorde han aldrig sin formelle uddannelse færdig, men blev hurtigt en kontroversiel offentlig intellektuel i et land, der normalt har et køligt forhold til den slags.

Douglas Murray skriver både elegant og slagkraftigt om emner, der helst pakkes ind i vat af de progressive eliter i Europas hovedstæder, og da slet ikke nyder nogen bevågenhed på de nye masseuniversiteter, søbet ind i verdensmål og aktivisme.

Britens emnevalg, perspektiv og konklusioner har naturligvis skaffet ham mange fjender, der helst ser ham bandlyst, men hans bøger og artikler fortsætter med at udkomme og bliver læst af et stort publikum, og det nye epos er faktisk hans fjerde bog i dansk oversættelse, alle fra samme forlag.

Den nye står i gæld til den forrige om immigration, identitet og islam fra 2017. Allerede dengang fornemmede han, at der var noget større på spil, forklarer han nu:

»Når jeg stod på de græske og italienske øers kyster og så bådene komme ind (...), så jeg på nært hold konsekvenserne af, at den udviklende verden flyttede ind i den udviklede verden (...) Hvad enten migranterne flygtede fra krig eller (som flest) fra økonomisk

nød, gjorde de noget, som var meget forståeligt. Det, jeg havde et problem med, var, hvorfor europæerne tillod dette at ske, og hvorfor de forventedes at skulle afskaffe sig selv for at kunne overleve. Folk talte om, at Europa havde en historisk skyld, der legitimerede denne migration.«

Vestens skyld

Krigen mod Vesten handler om denne skyld. Vil den nogensinde være tilbagebetalt? Hvor går grænsen – er der overhovedet nogen?

Bogens fire hovedkapitler zoomer ind på temaerne race, historie, religion og kultur og serverer undervejs en prægnant konstatering: Afrika må gerne være Afrika, Asien på gerne være Asien, afghanere må gerne være afghanere, kinesere må gerne være kinesere, dvs. de må alle gerne udtrykke en kultur og være et folk.

Det er kun europæere og vesterlændinge, der enten har en konstrueret eller forkert identitet, ligesom det kun er Vesten, der skal gå bodsgang og underkaste sig en nødvendig politisk og kulturel disruption for at løse de globale uretfærdigheder og de globale kriser.

Vesten er simpelthen gennemskuet. Vores velstand og frihed er kriminel og tyvstjålet fra de andre, dvs. de fordømte her på jorden – det globale Syd, de sorte, minoriteterne, de marginaliserede og udsatte grupper – alt sammen på grund af vores slaveri, kolonialisme og kapitalisme.

Glemte eller fortrængt har vi, at alle civilisationer i tidens løb har gjort brug af slaver og erobring, ikke mindst den arabiske, men det er interessant nok kun os, der kan være undertrykkere.

Forfatteren citerer fra venstreorienterede koryfæer som Frantz Fanon, Michel Foucault og Edward Said, der til dato er nogle af de mest populære referencer på Vestens lærestalter, og anvender Nietzsches begreb om ressentiment til at forstå, hvad der foregår, særligt i den akademiske verden, når den ser på Vesten indefra, dvs. med nag, uvilje, harme, bitterhed og forurettelse.

Det er vel at mærke et nag, der i praksis betyder hævn. Nu skal Vesten få tilbage! Ned med os, undertrykkerne! Altså, en hævn i en god sags tjeneste, en ophøjet og helliggjort hævn.

Bogen opfatter i dette lys den allestedsværende »antiracisme« i politik, erhvervsliv, medier og underholdning som en erstatning for den udtjente kristendom, som ingen, der er noget ved musikken, længere

tager alvorligt.

Antiracismen gør selv forskere og journalister til aktivister og »udpeger noget at gøre«. Kristendommen er pist borte, men antiracismen fylder de troende med »formål og en fornemmelse af mening«.

Vi bekriger os selv

Vi ser ifølge Murray ind i en ny og overraskende simpel dikotomi, at der er ofre, dvs. de andre, og så er der de skyldige – det er os i Vesten – og derfor kan vi, som Marx understregede, ikke længere nøjes med at beskrive, fortolke og forstå verden. Næ, vi skal forandre den revolutionært ved at bekrige os selv.

Bogen rummer en lang række eksempler på dette galopperende selvhad på prominente adresser, i fine saloner og tidligere traditionelle institutioner som f.eks. Shakespeare Globe Theatre i London, som er godt i gang med at kassere den gamle digters dramaer, fordi de ikke er woke nok. De fleste eksempler skriger til himlen. Det er muligvis sjovt, men egentlig mest forstemmende.

Folk på venstrefløjen, som ikke ville holde en dag eller uge i Afrika eller Mellemosten, og som personligt nyder godt af al den materielle komfort, forsamlings-, ytrings- og seksuelle frihed, Vesten trods alt rummer, og gerne holder ferie i Paris, Venedig eller Wien, kan tilsyneladende ikke få nok af kritisere hvide privilegier, udstøde kættere som f.eks. Douglas Murray eller Jordan Peterson på de sociale medier eller plædere for, at Black Lives Matter More.

Hvad er så svaret?

Svaret er at besinde sig på, hvad Vesten kan og har kunnet, i høj grad takket være kristendommen. At mønstre og udtrykke en større taknemlighed, at værne om de goder og værdier, europæerne møjsommeligt har udvirket og frembragt gennem århundreder til glæde og gavn for os, måske verdenshistoriens heldigste og mest forkælede generation. Her med forfatterens egne ord:

»Uden evnen til at føle taknemlighed er al menneskeligt liv og menneskelig erfaring en markedsplads af skyld, hvor mennesker river fortidens og nutidens landskab op i håb om at finde andre mennesker, som de kan gøre ansvarlige, og på hvem de kan overføre deres frustrationer. Uden taknemlighed er de herskende livsindstillinger skyld og nag (...) Uden en vis sans for taknemlighed er det umuligt at bringe noget som helst i tilfredsstillende orden.«

Douglas Murray har skrevet en skarp og opbyggelig bog, som fortjener at blive læst på dansk, skønt

dem, der ville have mest gavn af at læse den, ikke kunne drømme om at gøre det. Men vi andre har sandelig også brug for at blive mindet om, at Vesten er værd at forsvare – og aldrig må overlades til politikere og universiteter.

Heldigt var det, at forfatteren slap ud fra Oxford tids nok til at kunne begynde at tænke selv.

Vestens ideologiske borgerkrig

af Henrik Gade Jensen

publiceret på *Indblik* 20. februar 2024

Vesten oplever i disse år en intern krig på ideer, som mobiliserer både universiteter og forfattere og med mange direkte konsekvenser for politik, uddannelse og samfund.

Vesten er i disse år en slagmark for voldsomme idekampe. Og ideer har konsekvenser. Det drejer sig om spørgsmål karakteren af den vestlige civilisation: er den undertrykkende og racistisk eller er den et teknologisk og kulturelt og moralsk fremskridt.

I de sidste år er statuer i England og USA blevet fjernet, hvis de kunne forbindes med skyggesiderne i den vestlige historie så som slavehandel og racisme. På universiteterne er opstået en hel disciplin, *critical race theory*, som finder og afslører racisme i alle mulige dulgte varianter overalt i samfundet og historien. Som en del af intellektuel og selvkritik er det en naturlig del af akademisk praksis, men der synes mere på spil end blot en saglig afdækning. Ifølge Douglas Murray, som er forfatter til *Krigen mod Vesten. Hvordan man sejrer i en tid af ufornuft* (Forlaget Ellekær, 382 sider, 2024), drives der hetz og udryddelseskrig mod anderledes tænkende på engelsk-amerikanske universiteter, for alt kan påstås at være udslag af systemisk racisme. Med vage definitioner og fanatisk aktivisme må lærere og professor, direktører og ledere, vinke farvel til deres stillinger, hvis det ikke lykkes at undskylde og krybe tilstrækkeligt hurtigt og bodsbetynget. Som når filmmanden Michael Moore kan sige, at hvide mænd er årsag til alle verdens problemer, og får stor succes og indkomst ved at turnere med budskabet.

Hvad Murray beskriver minder om Maos kulturrevolution, hvor en masse ældre og ærværdige og oftest revolutionære forbilleder blev tvunget til offentligt at indrømme en masse skyld, som de ikke personligt havde begået. Det er som om de hekseprocesser går gennem den akademiske verden i dag og med hurtige aflæggere i politik. Murray refererer fra den amerikanske debat, fra mange af den kritiske raceteoris fortalere, og det er svært for en landpræst i Danmark at vurdere, hvor dybt det stikker i amerikansk politik og folkesjæl. Men det afspejler et ideologisk angreb på vestlig civilisation, som i forvejen er kendetegnet ved evnen til selvkritik, og som hur-

tigt kan omsættes til aktioner og pogromer, som den amerikanske by Portland lagde gader til i lang tid.

Også historien bliver en slagmark, og Murray gennemgår de sædvanlige torpedoer mod samfundsarken med *the usual suspects*: Sartre, Franz Fanon, Edward Said og Michel Foucault. Historien omskrives til at være om total udbytning og magtfordrejning fra Vestens side. Jeg læste for en del år siden Edward Saims bog *Orientalism*, og jeg blev faktisk positivt forbavset over, hvor nysgerrig og også hjælpende og også tolerant den vestlige verden har været overfor Orienten, selvom Saims intention var at beskrive en skrækhistorie.

Slaveriet er uangribeligt den store synd, men historien beskrives som om der kun var slaveri i Vesten, men det var universelt i alle samfund, og f.eks. slavejagten østpå fra Afrika var af større dimensioner og blev ved længere tid. Interessant skriver Murray om slaveriets ophævelse, at den britiske flåde fra 1808 til 1860 brugte en sjettedel af sine skibe på at jage slavehandlere på verdenshavene. Det var et omkostningsfuldt moralsk korstog for Storbritannien at forfølge slaveriet til vands, ja, det er blevet beskrevet som den dyreste moralske handling i storpolitik nogensinde.

Den politiske konsekvens af, at historien ses som den vestlige verdens udbytning, bliver kravet om undskyldninger og erstatninger. Organisationen af Afrikanske Stater krævede, at USA skulle betale erstatning for Hutu-stammens drab på Tutsi-stammen i Rwanda i 1994.

Koryfæer i den vestlige civilisation bliver i disse år dømt ude og ekskluderet fra især amerikanske universiteter, ikke kun de politiske skikkelser som Churchill, han var vitterligt en imperialist, men også filosoffer Som Immanuel Kant, Davis Hume, John Locke og John Stuart Mill. Man finder et citat, en fodnote, måske et brev, hvor der tales kollektivt nedsættende om andre mennesker, og så skal de ikke læses mere.

Sjovt nok er en tænker som Karl Marx gået helt fri fra kritik, selvom Murray kan citere kendte steder, hvor Marx er både utvetydig antisemit og racistisk, men hans statuer får lov at blive stående og hans skrifter må gerne læses. Ligesom Murray også beskriver, hvordan Michel Foucault seksuelt misbrugte børn i Nordafrika, hvilket er almindeligt kendt, men det debiteres ikke hans forfatterskab, som stadig er kultisk og nærmest hegemonisk.

Hvorfor denne dobbeltstandard?

Her mobiliserer Murray filosofen Friedrich Nietzsches begreb *ressentiment*, som kan oversættes med nag, harme, uvilje, bitterhed eller forurettethed. Kampen mod Vesten er et udslag af *ressentiment*, et had og vrede mod vestlig civilisation og samfund og orden. Ressentiment er den stærke følelse og drivkraft hos mennesker, som ønsker at ødelægge. Med Murrays ord: ”Det er med andre ord værd at indse, hvad vi er op imod, når vi hører nutidens kritikere af Vesten. For lige som vi ikke er op mod retfærdighed, men snarere mod hævn, så er vi ikke virkelig op mod fortalere for lighed, men mod dem, der har et patologisk ønske om at ødelægge”.

En torpedo mod arken – det har til alle tider været en selvødelæggende drift i Vesten. ”I fraværet af alt andet er den eneste offentlige etik i Vesten, som folk opmuntres til at samles om, opposition mod Vesten”.

Den engelske forfatter og journalist Paul Johnson skrev i 1977 en bog, *Enemies of Society*, som minder meget om Murrays. Også Johnson mente at kunne navngive oprørere og rebeller, og nogle af navnene er de samme. Men hvor det dengang var tættere på venstreorienteret tankegods, ikklædes konflikten i dag et andet og mere tilforladeligt sprog. Hvem angrer ikke historiens ondskab?

Murray beskriver en højaktuel ideologisk borgerkrig i Vesten. Hvordan fronterne står og hvem, der er i defensiven og offensiven, er svært for mig at sige så langt fra de akademiske og kulturelle centre. Men der er også blevet smidt statuer i havnen i København.

Til slut giver Murray et varmt forsvar for den vestlige civilisation, som i sit væsen aldrig har været racistisk, fordi den tror på intellektet og at viden og færdighed er overførbare og forståelige for alle mennesker. Den vestlige verdens bundløse nysgerrighed har altid eroderet momentvise fordomme. Og det er kritikerne af Vestens, som dyrker race-begrebet og hele tiden mobiliserer det som skældsord og våben.

Bogen er udkommet på det lille enmandsforlag Ellekær, som drives af Jens Ellekær og han har tidligere udgivet to bøger af Douglas Murray. Kig på hans spændende udvalg af især oversatte kvalitetsbøger, der tit går under mediernes radar, på www.ellekar.dk

ANNE SOPHIA HERMANSEN

GO WEST ■ Douglas Murray forsøger i endnu en debatbog at redde Vesten fra Vesten. Det er for forudsigeligt.

Da vi gik i krig med os selv



Douglas Murray: Krigen mod Vesten. Hvordan man sejrer i en tid af ufornuft. Oversat af Jens Ellekær. 382 sider. 335 kr. Forlaget Ellekær.

Den vestlige civilisation er på rekordtid gået fra at være hyldet til at være pinlig og senest til at være noget skamfuldt. Sådan skriver Douglas Murray i sin indledning til *Krigen mod Vesten*. Forfatteren har tidligere skrevet debatbøger som *Europas undergang*, *Islamofili* og *Hordernes hærgen*, og også denne gang er konklusionen givet på forhånd: Vesten er i krise, men heldigvis er hjælpen nær, og den består såmænd af Douglas Murray selv.

Som han skriver: »Jeg ønsker ikke at lukke den betragtelige debat, der foregår i øjeblikket. Jeg nyder den debat og mener, at den er nyttig. Men indtil nu har den i udstrakt grad været ensidig. Som vi vil se, har den involveret politikere, akademikere, historikere og aktivister, der er sluppet af sted med at fremføre påstande, der ikke blot er ukorrekte og utilrådelige, men slet og ret usande. Og de er alt for længe sluppet af sted hermed.« Indtil nu, altså, hvor Murray har sat sig i sadlen med hævet lanse.

Og hvad er det så for en debat, som Murray henviser til? Det er den identitetspolitiske debat om alt fra statuer til kunstværker over filosoffer, forfattere og kunstnere og overordnet om den vestlige histories repræsentation af køn, race og religion. En debat, der kan minde om en krig, skriver han, men ikke mellem forskellige lande; i stedet er vi vidne til en kulturkrig, hvor kræfter internt i Vesten forsøger at ødelægge den vestlige traditions rødder og destabilisere alt det gode, som Vesten har skabt i form af litteratur, religion, videnskab, demokrati, kunst, rettigheder og universelle principper.

DENNE DEBAT er også herhjemme, hvor diskussioner af alt fra eskimois til kagepersoner og buster har delt vandene, ligesom det jævnligt har været debatteret, om Danmarks kolonifortid er til stede i kunsten på en racistisk måde, der kræver yderligere selvopgør. Murray er dog ikke optaget af Danmark, men fortrinsvis af England, USA og Canada, hvor han noterer sig, at debatten har været ensidig og anført af identitetspolitiske krigere, hvis fjende var vestlig kultur, også selvom de selv var fra Vesten.

Arnestedet for Vestens krig mod Vesten opstod ifølge Murray for 37 år siden, da pastor Jesse Jackson anførte en demonstration på Stanford University og med slagordet »Hey hey, ho ho, Western Civ has got to go« protesterede mod et forløb på universitetet, der hed »Vestlig kultur«. Demonstranterne mente, at det var problematisk at undervise i noget så inferiørt som Vestens historie, og at forløbet burde udskiftes med et forløb i kulturer generelt. Det var dog ikke protesten, der var histo-

risk, anfører Murray, men at universitetsledelsen bøjede sig. »Det, der skete på Stanford i 1987, var et forvarsel om alt det, der skulle komme,« skriver han og udfolder over de næste hundredvis af sider, hvorfor den ideologiske krig er opstået, hvordan den udspiller sig, og hvad dens konsekvenser er.

Det hele er skrevet mundret og med udsøgt sans for det slagfærdige, for eksempel: »Folk begyndte at tale om 'ligestilling', men de lod ikke til at være interesserede i lige rettigheder. De talte om 'antiracisme', men de lød dybt racistiske. De talte om 'retfærdighed', men de lod til at mene 'hævn'.« Mest interessant er Murrays korte kapi-



Bogen er nøjagtig lige så ensidig som dem, den vil kritisere, og bogen vil næppe blive læst af andre end dem, der i forvejen giver ham ret.

tel om taknemmelighed, hvori han tager Nietzsches begreb *ressentiment*, som kan oversættes med nag eller forurettethed, i brug, når han undersøger krigens psykologi, og hvad der driver ubehaget ved den vestlige kultur. For hvorfor føle lede ved så rig en kulturarv og ikke taknemmelighed, spørger han og giver derpå en lang række eksempler på, hvordan alt fra værker på Tate Museum til Shakespeare, Coleridge, Lord Byron og George Orwell er blevet gransket for racisme eller for at bære præg af kolonihiermentalitet, hvorefter de er blevet udskammet og ekskluderet af museet eller litteraturhistorien. Kapitlet er ikke kun interessant, fordi

det er velskrevet, og eksemplerne er så vanvittige, at de kun kan stamme fra virkelighedens overdrev, men også fordi det blotlægger en åbenlys svaghed ved Murrays egen tænkning. Han forsøger reelt ikke at udfordre sine egne forudindtagelser. Kunne der for eksempel være noget i den identitetspolitiske bevægelse, som er meningsfuldt? Findes der nye perspektiver, som ikke kun forringer, men også udvider forståelsen af kulturhistorien, eller er alle de *woke* bare ude på at underløbe den vestlige civilisation? Ligesom i *Hordernes hærgen* udfordrer Murray ikke sin egen tænkning, og derfor ender *Krigen mod Vesten* som en lang vandring mod forudsigelighed.

ET ANDET PROBLEM er, at han efterlader læseren uden nævneværdige mod svar. Hvad skal man stille op, når Vestens historie bliver reduceret til et spørgsmål om racistisk undertrykkelse og udbytning af dele af venstrefløjen, visse universitetsmiljøer og nogle medier? Bogens undertitel er jo *Hvordan man sejrer i en tid af ufornuft*? I stedet galopperer han videre til næste eksempel på wokeaktivisme og identitetspolitiske angreb på kulturarven.

I 1987, det år Murray identificerer som arnestedet, udkom tilfældigvis Chicago-professoren Allan Blooms *Historien om Vestens intellektuelle forfald*, som netop handler om det problematiske i, at kanon gøres til et spørgsmål om repræsentation, og viden reduceres til subjektive oplevelser. Det var et skred, som Bloom allerede dengang vurderede havde stået på i årtier. Men ligesom Bloom ikke får en eneste sidehenvisning, muligvis fordi Murray ikke har læst ham, får kulturkritikeren Jordan B. Peterson det heller ikke, hvorimod den konservative filosof Roger Scruton nævnes i en enkel bisætning, selvom han – i lighed med Peterson – har adresseret det problematiske i den identitetspolitiske drejning igen og igen. Når man ikke beskæftiger sig med ligesindede kritikere, er det nemt at fastslå, at man står alene på slagmarken.

ER KRIGEN MOD VESTEN da ikke værd at læse? Jo, på lange stræk. Murray er bedst, når han identificerer paradokserne og det hykleriske i, at filosoffer som Kant, Hume og Locke bliver bandlyst, fordi man kan finde fodnoter, hvor de udtaler sig ufordelagtigt om minoriteter, hvorimod Marx ikke underkastes samme nidkærlighed og slet ikke Foucault, selvom han optrådte dubiøst i sager om misbrug af børn.

Det er også værd at læse Murrays forsvaret for Vesten, for Vestens liberale orden, smukke byer, kulturarv, kunstneriske præstationer og tro på oplysningen. Men den selvkritik, der også er en del af den vestlige tænkning, er ikke en del af Murrays. Bogen er derfor nøjagtig lige så ensidig som dem, den vil kritisere, og bogen vil næppe blive læst af andre end de mennesker, der i forvejen giver ham ret.

Dem er der i øvrigt en del af, selvom Murray kun kan se sig selv i refleksionen fra sin blankpolerede rustning.